

1598

PERDIKIDIS
ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ

ATHENS HILTON GALLERY OCTOBER 1963

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ

Γεννήθηκε στον Πειραιά το 1922 και φοίτησε στην 'Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών. Το 1953 έλαβε μία υποτροφία από το 'Ισπανικό κράτος. Φοιτά στη Σχολή Καλών Τεχνών της Μαδρίτης και στη Σχολή Γραφικών Τεχνών (χαρακτική, λιθογραφία). Από το 1953 εγκαθίσταται οριστικώς στην Μαδρίτη.

Όφείλω ν' αναγνωρίσω στον Περδικίδη με το ίδιο μέτρο και με την ίδια συναισθηματική θερμότητα την διπλή ιδιότητα του Έλληνα και του Ισπανού όπως την αναγνώρισε η Ισπανία και για τον Θεοτοκόπουλο στο τέλος του 16ου και στις αρχές του 17ου αιώνα. Το δικαίωμα αυτό το απέκτησαν και οι δύο γιατί κλείνουν το Ισπανικό στοιχείο μέσα στη ζωγραφική τους, όχι στην επιφάνεια ούτε ακόμη στον παλμό που την αναζωογονεί, αλλά σε ένα αδιόρατο τρόπο της κινήσεως, στην αυστηρότητα, στην λιτότητα, στην συγκλονιστική πνευματικότητα.

Ο Περδικίδης είναι μία αυθεντία μέσα στη νέα Ισπανική ζωγραφική. Έδω στην Μαδρίτη έφθασε στην ολοκλήρωση της τέχνης του. Έδω εργάζεται, έδω ζει, έδω δημιούργησε την οικογένειά του. Το Ισπανικό στοιχείο διαπερνά το ελληνικό, του δίνει χαρακτήρα, κατά κάποιον τρόπο το μορφοποιεί. Άλλα το Ισπανικό στοιχείο στα έργα του Περδικίδη είναι κάτι που στην ζωγραφική του ματιέρα έχει ένα ειδικό μυστήριο. Είναι ένας έσωτερικός παλμός, μία ένταση, ένα συγκρατημένο ξέσπασμα, μία αλλοίωση των αισθήσεων, μία πυρετώδης κατάσταση. Όσο για το ελληνικό στοιχείο είναι στον Περδικίδη ένα πεπρωμένο. Κάτι που είναι ύλη και πνεύμα συγχρόνως, γη και άγερας και φλόγα. Το ελληνικό στοιχείο ενσωματώνεται στις δημιουργίες αυτού του ζωγράφου, παρωτρύνει και στηλώνει τις καλλιτεχνικές του επιτεύξεις. Άκόμα και εγώ που δεν είμαι Έλληνας και δεν μπορώ δυστυχώς να γράψω αυτές τις

κριτικές απόψεις στην αγαπημένη γλώσσα της κλασσικής Ελλάδος, αισθάνομαι την ένταση αυτού του πάθους της ελληνικής γης στη σκέψη του Περδικίδη να επιβάλλεται στην μορφολογία της ιδιάζουσας ζωγραφικής του μ' ένα τρόπο ξεχωριστό που δεν μπορεί ν' αποδοθῆ με λέξεις.

Ἐκ τῶν καιρῶν πού γνωρίζω τὸν ζωγράφο—σχεδόν μόλις ἔφθασε στὴν Μαδρίτη—παρὰ κολουθῶ τὸ ἔργο του. Στὴν ἀρχὴ δημιούργησε ἕναν παραστατικὸ νατουραλισμὸ, σήμερα κατευθύνεται πρὸς τὴν ἀλήθεια ἐνός «νέου παραστατισμοῦ» (Neofiguration). Σὲ αὐτὸν ἔλλαξε μὲ τὸν καιρὸ ἡ μορφολογία τῶν πραγμάτων ἀλλὰ ὄχι τὰ σύμβολα οὔτε ἡ ἀρχιτεκτονικὴ στὸ βάθος τῆς. Ὁ ἄνθρωπος στὴν οὐσία του εἶναι ὁ ἴδιος, ὁ ἴδιος στὴν συναισθηματικὴ του ἐπικοινωνία. Τὸ ἐλληνικὸ ὁμῶς πνεῦμα πού στὴν ἀρχὴ μᾶς τὸ μετέδιδε ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ μορφὴ τῶν πραγμάτων, σήμερα συγκεντρώνεται στὸ βάθος τῶν δημιουργιῶν του καὶ πιθανὸν πέρα ἀπὸ τὴν βαθύτερη οὐσία τους, στὸ ἐξωκοσμικὸ τους στοιχεῖο, στὸ μυστήριον τῆς ζωγραφικῆς ματιέρας καὶ τοῦ ἴδιου τοῦ ἀνθρώπου, σ' αὐτὸ πού εἶναι ἕνα ξεχείλισμα τοῦ πάθους.

Τὸ ἐλληνικὸ στοιχεῖο στὴ ζωγραφικὴ τοῦ Περδικίδη ἔχει τὴ σιγουριά τῆς πέτρας καὶ τὴν ἀλαφράδα τοῦ ἀγέρα. Εἶναι μιὰ μυστικὴ ροὴ τῆς ἐλληνικῆς πνοῆς πού ξεπερνᾷ τὴ ζωγραφικὴ ἐνότητα καὶ ἀπλώνεται στὸ ἀπεριόριστον πλάτος τοῦ σύμπαντος. Ὁ κόσμος τοῦ Περδικίδη δὲν χωράει στοὺς περιορισμοὺς τῆς ζωγραφικῆς ἐπιφανείας, ξεχύνεται πέρα ἀπ' αὐτήν, ἡ φωνὴ του ἀπλώνεται στοὺς πρὸ μακρινοὺς ὀρίζοντες. Εἶναι μιὰ κραυγὴ πού ἐκφράζεται σὲ μιὰ πραγματικότητα πού ταιριάζει στὸ δικὸ μας σύγχρονον πνεῦμα. Μιὰ πραγματικότητα τῆς ἐλληνικῆς γῆς πού εἶναι «ἄλλη», πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ αὐτὴν πού μορφοποίησε τὸ ἀνθρώπινο σῶμα στὴν ἐλληνικὴ τέχνη τὴν ἐποχὴ τοῦ Περικλῆ, ἀλλὰ ὄχι μικρότερη ἀπὸ ἐκείνη οὔτε λιγώτερο οὐσιαστικὴ μέσα στὴν ἐξελικτικὴ πορεία τῆς τέχνης.

Ὁ Περδικίδης εἶναι ἕνας μεγάλος Ἕλληνας ζωγράφος πού ἔμαθε στὴν Ἰσπανία κατὰ τὴν ἐπίσης ἡ ἐλληνικὴ ἱστορία τῆς τέχνης δείχνει σ' ὠρισμένες στιγμὲς τῆς πνευματικῆς τῆς πορείας ; τὴν αἰωνιότητα τῶν πραγμάτων, ἐμβαθύνοντας τὸ ἐξωκοσμικὸ τους στοιχεῖο διεισδύοντας στὴν ἐσωτερικὴ τους ἔννοια μὲ μιὰ βαθιὰ τομὴ καὶ διορατικὴ ἀνάλυση πού τὸν ὀδηγεῖ στὴν κατάκτησή τους. Ἐνας μεγάλος ζωγράφος, εὐαίσθητος, τολμηρὸς καὶ μὲ ἐντονη πνευματικὴτητα. Ἡ μουσικὴ του ἤχει μέσα μας μοντέρνα ἀλλὰ σὰ νᾶβχεται ἀπὸ πανάρχαιο χῶρον. Τοῦ Θεοτοκόπουλου μᾶς ἤρθε ἀπὸ τὴν ἀνήσυχη κορφὴ τοῦ δρους Σινᾶ, τοῦ Περδικίδη ἀπὸ ἀπὸ τὴν ζωντανὴν πλαγιὴ τῶν Μυκηθῶν. Ἀπὸ τὴν Ἰσπανία αὐτὸ πού στὸν Ἕλληνα τῆς Κρήτης ξέσπαγε σὲ μιὰ ἐσωτερικὴ ὀργή, ξανοίγεται σ' αὐτὸ τὸν Ἀθηναῖο σ' ἕνα ψιθυριστὸ ἀνατριχίασμα τοῦ ἀγέρα πού δίνει τὴν ζωὴ στὴν ἀθάνατη σοφία τῆς Ελλάδος.

JOSÉ DE CASTRO ARINES
(Secr. General de la Section Espagnole de L' A. I. C. A.)

Dans le grand brassage d' idées et de recherches et dans la confusion, les peintres contemporains, livrés à eux même, s' emploient à découvrir leur propre vérité et les moyens de la traduire.

Mais en dehors de toute tradition, de tout repère, les risques sont grands de se perdre dans l' acception de modes qui n'ont pour elles que leur nouveauté, ou de se limiter à des recherches de langage.

Aller jusqu' à l' essentiel, se garder des originalités, qui seront les poncifs de demain, et innover les moyens d' expression appropriés à cet essentiel pue sont ceux qui y atteignent. La place que Perdikiidis s' est assuré apparait d' emblée au témoin, à la fois singulière et considérable.

Singulière parceque ses toiles offrent à nos yeux, par leur dépouillement volontaire, singulière par le charme, l' envoûtement qu' elle exerce d' emblée sur notre sensibilité. Considérable enfin, par ce que ces tableaux nous restituent d' un univers dont nous avons perdu la trace mais qui demeurait cependant profondément enfoui en nous.

Ce n' est pas par hasard que me viennent sous la plume ces références aux mondes perdus que l' archéologie nous restitue.

Les fouilles ne nous apportent rien d' autre que le témoignage de l' existence de parents oubliés. Elles nous les font retrouver et stimulent des fibres qui alimentaient à notre insu, notre sensibilité.

C' est ainsi qu' à l' exemple de ces contacts avec les vestiges du passé venant enrichir le patrimoine sensoriel et sentimental les récentes compositions de Perdikiidis nous font non pas découvrir, mais retrouver et justifier cette part de nous même à laquelle notre mémoire n' avait plus accès.

Nous en éprouvons parfois le poids jusqu' à l' oppression, mais la voici, cette source débarassée des pierrailles et des ronces. La peinture de Perdikiidis a, tout au long de son évolution, baigné dans une limpidité où l' espace et le temps se rencontraient pour s' unir à la sérénité.

Si certaines oeuvres attestent un tourment, une angoisse, elles n' en sont jamais le compte rendu, seulement le témoignage. Elles en sont le souvenir et la leçon non pas le récit. Comme ces tombeaux antiques où les lettres des héros apparaissent seulement comme servant à la pérennité de leur gloire. Comment, étant ce qu' il est, Perdikiidis aurait-il pû se complaire dans une certaine rhétorique picturale et préférer à la méditation, les ressources du lyrisme.

Mais qu' on s' abandonne à l' apparent statisme de ces toiles et l' on constate bien vite qu' elles son pareilles à ces lacs dont la surface sans rides dissimulent des courants tumultueux et mêlés.

Sans doute, appartient-il à ce Grec de nous faire retrouver, à travers une des plus vieilles civilisations dont il est demeuré proche, une des principales origines de notre sensibilité. Peut-être aussi, nourri des mystères antiques, était-il destiné à nous faire souvenir que les drames ne s' accompagnent pas nécessairement de ténèbres et de grands mouvements, mais que la lumière la plus éclatante et certaines immobilités sont celles de la tragédie.

Dans les oeuvres de Perdikiidis le problème de l' homme confronté à l' éternité me semble arrivé à son point culminant. Les forces demeurent affrontées dans une lumière dont l' intensité implacable ne permet aucune dérobade. Etant sans issue le drame requiert, dans son expression, un dépouillement recueilli.

Quelles que puissent donc être les ressources techniques dont il dispose-et dans le cas présent, elles n' appellent aucune réserve-le peintre devra se soumettre à la rigueur. D' ailleurs lorsque la pensée est aussi élevée qu' elle apparait ici, elle porte l' oeuvre bien plus loin que ses qualités formelles.

Et c' est pourquoi, je considère comme considérable la contribution de Perdikiidis au mouvement pictural d' aujourd' hui.

Albert Sauvennier

DIMITRI PERDIKIDIS was born in Piræus of Greece in 1922. He studied at the School of Fine Arts in Athens and Madrid. He obtained a scholarship from the Spanish State in 1953. Since then he lives in Madrid.

«Retrospective of Modern Spanish Painting». Seville.

«Anthological Exhibition». Museum of Modern Art. Madrid.

«Exhibition Gal. Kasper». Lausanne.

«International Exhibition of New York. Spanish Pavillon. New-York.

«Spanish Contemporary Art». Kunstverein. München.

«International Exhibition of Painting». Gal. O'Hana. London.

1963 «O Foreign Painters». Barcelone.
«4 Greek Artists». Gal. Architektoniki Athens.

PRIZES

1959 Prize of Eching (Spanish)

1961 Prize of the Critic. Atheneum. Madrid.

1961 «Il Swiss» International prize for Abstract Painting. Lausanne.

MUSEUMS

Evansville. Indiana.

De Witte Memory Museum, San Antonio Texas.

Peabody Museum, Nashville, Tennessee.

His paintings are also kept in private collections in Spain, England, Greece, Switzerland, Belgium, U.S.A. and South America.

PERSONAL EXHIBITIONS

1957 National Museum of Modern Art.

1958 Gal. Buchholz. Madrid.

1960 Gal. Nebli. Madrid.

1960 Gal. Woodstock London.

1961 Atheneum. Madrid.

1993 Gal Tartessos. Torremolinos Spain.

HAS PARTICIPATED TO FOLLOWING EXHIBITIONS

1953 Panhellenic Exhibition Athens.

1954 III Bienal de Barcelone. Barcelone.

1955 «Three greek artists». Madrid.

1956 Gal. Norte. Caracas.

1958 «Spanish Modern Eching» Gal. Avril.

Madrid. «Spanish Modern Eching.

Lisbon.

1960 Exhibition of the «Biosca» price.

1961 Exhibition of the «Biosca» price.

«Spanish Contemporary Painting».

Palais des Beaux Arts, Brussell.

«VI Bienal of Sao Paolo». Sao Paolo.

«Exhibition price of the critic». Atheneum. Madrid.

«Spanish Contemporary Art». Santillana al Mar.

«Spanish Contemporary Art». Helsinki.

«International Exhibition of Painting».

Wolfram Echenbach.

«Gal. Corsario». Ibiza.

«Exhibition of the International Swiss Prize for Painting». Lausanne.

«Gal. Falazik». Bochum.

«Exhibition of small size painting».

Atheneum. Salamanca.

1962 «Five Spanish Painters». Casablanca.

«Spanish Contemporary Art». Berlin.

Bonn. Rabat.

